

PRITARTA
Pakruojo rajono savivaldybės mero
2025 m. d. potvarkiu Nr.

PAKRUOJO RAJONO STAČIŪNŲ DAUGIAFUNKCIO CENTRO

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

„AUGAME, ŽAIDŽIAME IR KURIAME KARTU“

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Švietimo teikėjo pavadinimas – Pakruojo rajono Stačiūnų daugiafunkcis centras

Teisinė forma – biudžetinė įstaiga

Kodas – 303212584

Grupė – ikimokyklinė-priešmokyklinė (jungtinė)

Pagrindinė veikla – ikimokyklinis, priešmokyklinis ugdymas

Ugdomoji kalba – lietuvių k.

Adresas – Mečislovo Vasiliausko g. 7, Stačiūnų k., 83294 Pakruojo r.

Telefonas: +370 615 32824

Elektroninis paštas – staciunupm@gmail.com

Internetinė svetainė – <https://staciunudc.lt/>

Požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si)

Ikimokyklinio ugdymo programa (toliau vadinama Programa) Stačiūnų daugiafunkciame centre (toliau vadinama Įstaiga) skirta vaikams nuo 3 iki 6 metų, siekiant užtikrinti kokybišką ikimokyklinį ugdymą(si) ir ugdymo(si) tęstinumą. Programa parengta vadovaujantis Ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis, Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu, pasiekimų stebėsenos priemone „Pasiekimų žingsneliai“, ikimokyklinio ugdymo metodinės priemonės „Žaismė ir atradimai“ rekomendacijomis ikimokyklinio ugdymo pedagogui.

Įstaigoje yra viena ikimokyklinio-priešmokyklinio ugdymo grupė. Svarbiausias ugdymo proceso dalyvis, inicijuojantis pačią ugdymosi sąveiką – sėkmingai besiugdantis vaikas. Kiekvienas vaikas yra aktyvus savo ugdymosi kelionės dalyvis, o ne pasyvus žinių gavėjas. Ugdymas orientuojamas į vaiko poreikius, individualias patirtis ir gebėjimus, skatinamas žaidimu grįstas mokymasis, natūralus smalsumas ir tyrinėjimas. Kasdienis vaikų gyvenimas ikimokyklinėje grupėje pripažįstamas kaip neatsiejama ugdymo turinio dalis. Ugdymo sistemos pagrindas – nuolatinė veiklos laisvės garantija, pagarba vaiko asmenybei. Kurdami kokybišką ankstyvojo ugdymo turinį remiamės pažangiomis praktikomis bei vaiko raidos ir ugdymo teorijomis. Siekiant įtraukaus, visiems vaikams prieinamo ir sėkmingo ugdymosi, programa grindžiama universalaus dizaino mokymuisi principu bei integruota teorine prieiga, kuri sujungia konstruktyvizmo, sociokultūrinės ir ekologinės aplinkos teorijų elementus. Vaikai mokosi patirdami, socialiai sąveikaudami ir aktyviai tyrinėdami aplinką. Mokytojas yra ugdytojas, tyrinėtojas, palydovas, padedantis vaikui atrasti naujas patirtis. Jo vaidmuo – ne tik perduoti informaciją, bet ir skatinti vaikus mąstyti, kelti klausimus, ieškoti atsakymų, tyrinėti, bendradarbiauti.

Vaikų poreikiai

Programa sukuria prielaidas užtikrinti pagrindinių, kiekvienam vaikui aktualių poreikių tenkinimą ir turtinimą:

Žaidimo poreikis – turėti laisvę, pakankamai laiko, erdvės, žaidimo partnerių irgalimybę per bendrus žaidimus kurti vaikų kultūrą. Pripažįstama žaidimo, kaip savarankiškos vaikų veiklos, nelygstama vertė. Nuolat stebėdami ir tinkamoje situacijoje jautriai įsitraukdami į žaidimus, suaugusieji padeda vaikams augintis žaidimo gebėjimus.

Saugumo poreikis – jaustis saugiam, gerbiamam, matomam, girdimam, tinkamai

globojamam, sulaukti paramos ir pagalbos, kai jos reikia. Ugdant vaikus rūpinamasi ne tik užtikrinti jų saugumą, bet ir juos pačius pagal jų galias įtraukti į rūpinimąsi savo bei kitų saugumu.

Draugysčių poreikis – jaustis priimamam, jausti bendrumą, lygiavertiškumą su kitais, kitų paramą, artimumą, turėti vieną ar keletą artimesnių draugų. Sukuriama ugdymo(si) aplinka, skatinanti vaikus tyrinėti ir atrasti, kaip būti, gyventi ir veikti drauge.

Komunikavimo poreikis – dalintis su kitais emocijomis, mintimis, idėjomis žodžiu ir nežodinėmis priemonėmis (mimika, judesiu, piešiniu, muzikos kūrinio ir pan.). Vaikams sudaromos sąlygos išbandyti įvairias komunikavimo su vaikais ir suaugusiais priemonės ir atrasti pagarbaus, veiksmingo bendravimo būdus.

Pažinimo džiaugsmo poreikis – smalsauti, tyrinėti, klausinėti, aiškinti(s), kurti ir išbandyti, džiaugiantis naujais atradimais ir gebėjimu pažinti. Taikydami ugdymo(si) procese įgytas patirtis vaikai kuria ir perkuria savo teorijas apie pasaulį.

Kūrybinės saviraiškos poreikis – tyrinėti ir atrasti unikalios savo kūrybinės galios per įvairias veiklas. Kuriamos ir spontaniškų, ir kryptingų veiklų galimybės, palankios atsiskleisti vaikų interesams, gabumams ir auginti savitą raiškos stilių.

Vaikai, kaip savo patirčių, poreikių ir galių žinovai, yra aktyvūs ugdymo(si) turinio ir proceso kūrimo dalyviai, ugdosi stebėdami, veikdami spontaniškai, užsiimdami patrauklia, malonumą teikiančia veikla pagal savo jėgas, poreikius bei pomėgius. Programa taip pat sukuria prielaidas tenkinti unikalios kiekvieno vaiko poreikius, tarp jų ir **specialiuosius** ugdymosi poreikius. Įstaigoje veikia Vaiko gerovės komisija, pagalbą vaikams teikia švietimo pagalbos specialistas – logopedas. Kiekvienas vaikas pripažįstamas kaip unikali, besikeičianti, aktyvi individualybė. Jis žaidžia, kaupia patirtį, greitai mokosi, turi savitą pasaulio matymą, kuria savo vertybes.

Programoje vaikų ugdymasis grindžiamas požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(si) sąlygotomis **vertybėmis**:

Vaiko orumas – kiekvieno vaiko nelygstamos vertės, autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas.

Vaiko gerovė – vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrine, socialine bei fizine aplinka.

Saviraiškos laisvė – kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas.

Lygiavertis dalyvavimas – lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymosi procese ir pašalinant ugdymosi kliūtis.

Lygiateisiškumas ir teisingumas – vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystyti ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo priežasčių, susijusių su lytimi, sveikata, socialine ir kultūrine padėtimi. Minimizuojamos atskirties ir diskriminavimo galimybės.

Pagarba, tolerancija ir atvirumas įvairovei – atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus.

Bendruomeniškumas, demokratija ir pilietiškumas – pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, priklausymo bendruomenei jausmo puoselėjimas, atsakomybės už save ir kitus ugdymasis.

Kultūrinis tapatumas – pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai, tautos istorijai) puoselėjimas, padedant vaikui išreikšti save kaip savo šalies kultūros dalyvį ir kūrėją ir pozityviai priimti kitų kultūrų savitumą.

Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai

Tėvai (globėjai) (toliau vadinama tėvai) – svarbiausi vaikų ugdytojai. Jie yra atsakingi už vaiko gerovę, sveikatą ir kokybišką ugdymą. Ugdymo grupės paskirtis – bendradarbiaujant su šeima ugdyti vaiką, atsižvelgiant į tėvų lūkesčius ir vaikų poreikius. Su tėvais tariamasi dėl vaikų ugdymo(si) tikslų, ugdymo(si) rezultatų, turinio, ugdymo(si) proceso organizavimo, atsižvelgiama į jų lūkesčius bei individualias vaikų galias ir skirtingą ugdymosi patirtį. Nuolat siekiama, kad vaiko tėvai dalyvautų ugdymo(si) procese ir taptų aktyviais bendruomenės nariais. Puoselėjamos bendruomeniškumo tradicijos, nes Įstaigoje be ikimokyklinio-priešmokyklinio ugdymo dar vykdoma kultūrinė, meninė bei pramogų organizavimo veikla. Tėvai įsitraukia į bendras akcijas, talkas, šventes, išvykas, projektus, renginius, edukacijas. Bendruomenėje išvystyta sklandi komunikacija ir veiklos viešinimas (Įstaigos interneto svetainė, Facebook paskyra bei uždara Facebook grupė „Stačiūnų ikimokyklinio ugdymo grupė“, elektroninis dienynas „Mūsų darželis“ bei tiesioginis bendravimas su tėvais).

Regiono ypatumai

Įstaiga turi didelę, daug tyrinėjimo galimybių suteikiančią erdvę, daug laiko praleidžiama gryname ore. Vaikų ugdymas(is) vyksta ne tik Įstaigos vidaus ir lauko erdvėse, bet ir aplinkose už jos ribų. Stačiūnų kaime yra vėjo malūnas, kuriame įrengta senovinių įrankių, baldų, buities indų ekspozicija. Rajono centras Pakruojis yra už 18 km nuo Stačiūnų, tad vaikai su mokytojais turi galimybę lankytis edukacijose Pakruojo ugniagesių draugijos stoginėje, lėlių teatro spektakliuose, renginiuose, kurie vyksta Pakruojo miesto erdvėse, Pakruojo sinagogoje.

Įstaigos savitumas

Įstaigos veikla organizuojama taip, kad vaikas augtų šeimai artimoje aplinkoje. Siekiama vaiko ugdymo vienovės ir darnos su šeima. Ikimokyklinio-priešmokyklinio ugdymo grupės ugdomosios veiklos prioritetai: patirtinis mokymasis, eksperimentavimas, bendravimas ir bendradarbiavimas bei tėvų ir bendruomenės įtraukimas į ugdymo procesą. Įstaiga yra kaimo vietovėje, todėl mažai triukšmo, tyras oras, daug paukščių bei medžių. Aplinkoje yra įvairių augalų, gėlių. Yra įrengtas šiltnamis, kuriame vaikai patys sėja, sodina, laisto, prižiūri augalus. Taip skatinamas ekologinis ir patirtinis vaikų ugdymas(ąsis). Daug dėmesio skiriama bendruomenės sveikos gyvensenos įgūdžių didinimui, vaikų fizinės, emocinės sveikatos stiprinimui, sveikatai palankios mitybos įpročių formavimui.

Integruotos teorinės prieigos pavyzdys ikimokyklinio-priešmokyklinio ugdymo grupėje: pavasarį vaikai ne tik sodina šiltnamyje augalus, bet ir stebi jų augimo procesą (konstruktyvizmas), bendrai prižiūri augalus, aptaria su mokytoju ir draugais jų priežiūrą, augimą (sociokultūrinė prieiga), užaugintu ekologišku derliumi vaikai vaišina bendruomenės narius, tėvus, augalų atliekas atiduoda „Sliekų laboratorijai“ (ekologinė aplinkos prieiga). Ikimokyklinio-priešmokyklinio ugdymo grupė yra daugiafunkciame centre, tad vaikai dažnai bendrauja su kultūros darbuotojais, bibliotekininku. Kartu su tėvais dalyvaujama renginiuose, edukacijose, lankomasi bibliotekoje.

II SKYRIUS

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Programa grindžiama šiais svarbiausiais ikimokyklinio ugdymo principais, užtikrinančiais Įstaigos teorinės prieigos ir ugdymo(si) modelio dermę, integralumą, veiksmingas ugdomasias sąveikas, strategijas ir ugdymo(si) kokybę:

Ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas – ikimokyklinio ugdymo(si) procesui būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį. Ilgalaikis, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(si).

Sociokultūrinio kryptingumo principas – ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei.

Vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas – ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos.

Žaismės principas – žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla.

Integralumo principas – siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas.

Įtraukties principas – sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę.

Kontekstualumo principas – vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atvirose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasingumo.

Vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas – aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus.

Lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas – vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną *čia ir dabar* momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui.

Reflektyvaus ugdymo(si) principas – mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmis atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsversto veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si).

Šeimos ir mokyklos partnerystės principas – mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja rengiant Ikimokyklinio ugdymo programą, užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę.

III SKYRIUS

TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

Ikimokyklinio ugdymo tikslas – atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Ikimokyklinio ugdymo uždaviniai:

- **Atpažinti ir auginti** kiekvieno vaiko ugdymo poreikius, galias, kylančius iš asmenybės raidos tarpsnio, individualių ir prigimtinių gebėjimų visumos.
- Organizuoti ugdymą, **derinant kryptingą mokytojo ir spontanišką vaiko** veiklą, taikant patirtinio, projekcinio ugdymo strategijas, pripažįstant žaidimą kaip veiksmingiausią ugdymo(si) metodą.
- **Sustiprinti įtraukaus ugdymo organizavimo ir paramos vaikui procesus**, kuriant aplinkas, kurios skatintų ir palaikytų vaiko ugdymąsi ir mokymąsi.
- **Užtikrinti kiekvieno vaiko ūgties galias** bei daromą pažangą, sistemingai fiksuojant ir aptariant su tėvais ir kitais su vaiko ugdymu susijusiais ugdytojais.
- **Plėtoti** pagarbą ir pasitikėjimu grįstą partnerystę su vaiko šeima, siekiant aukštesnės vaiko poreikius atliepiančios ugdymo(si) kokybės.

Ikimokyklinio ugdymo(si) rezultatai yra vaikų raidos ir ugdymosi procese nuosekliai įgyjami bei plėtojami jų pasiekimai: vertybinės nuostatos, žinios bei supratimas ir gebėjimai. Pasiekimai skirstomi į 18 pasiekimo sričių: kasdienio gyvenimo įgūdžiai, fizinis aktyvumas, emocijų suvokimas ir raiška, savivoka ir savigarba, santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais, aplinkos pažinimas, matematinis mąstymas, skaitmeninis sumanumas, kalbų supratimas, kalbinė raiška, estetiškas suvokimas, meninė raiška, kūrybiškumas, tyrinėjimas, problemų sprendimas, gebėjimas žaisti ir mokėjimas mokytis.

Kiekviena kokybiškai įgyvendinama vaiko raidą skatinančio visuminio ikimokyklinio ugdymo(si) sritis: „Mūsų sveikata ir gerovė“, „Aš ir bendruomenė“, „Aš kalbų pasaulyje“, „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“, „Kuriu ir išreiškiu“ plėtoja visų 18 pasiekimų sričių: vaiko pasiekimus. Taikant patirtinio ugdymosi kontekstus, eksperimentavimą, bendravimą ir bendradarbiavimą bei bendruomenės įtraukimą, tenkinami vaikų poreikiai. Programoje pateiktas ugdymo(si) turinys, kuriame vaikų pasiekimai auginami per vaiko galias. Kiekvienoje pasiekimų ugdymo srityje pateikiamos 3 vaiko galios, kurios yra dominuojančios plėtojant vaikų pasiekimus aštuoniolikoje pasiekimų sričių.

1 pav. Konceptualus ugdymo(si) modelis

IV SKYRIUS

UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Ikimokyklinio ugdymo programos turinys orientuotas į ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo(si) sričių bei joms priskirtų vaiko ugdymosi pasiekimo sričių plėtotę. Programos turinyje numatyta: ugdymo(si) pasiekimų sričių **vertybinės nuostatos, esminiai gebėjimai**. Vaiko pasiekimų ūgtis išskirta Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų apraše (2024), gebėjimai, žinios, kuriuos vaikas turėtų įgyti iki penkerių (šešerių) metų, ugdymosi būdai, ugdymosi strategijos, kontekstai. Ugdymo turinyje išskiriami iki 3 metų ir 4-5(6) metų amžiaus tarpsniai.

Ugdymo(si) procese vadovaujamasi nuostata, kad kiekvienas vaikas pažangos link juda savo tempu. Sudarant ugdymosi turinį siūlomi ne visi galimi ugdymosi būdai, bet tikslingiausi, paliekant erdvės mokytojui ir vaikui ugdymo(si) situaciją planuoti ir modeliuoti, atsižvelgiant į jo amžių, gebėjimus, poreikius, interesus.

Vertybinė nuostata – tai iki šešerių metų kiekvienoje iš ugdymo(si) ir pasiekimų vertinimo sričių įgytas vaiko santykis su savimi, su kitais ir su aplinka išreiškiantis nusiteikimas, polinkis, požiūris.

Esminis gebėjimas – tai iki šešerių metų kiekvienoje iš ugdymo(si) ir pasiekimų vertinimo sričių įgytas svarbiausias vaiko gebėjimas ką nors daryti, veikti, mąstyti.

BESIRŪPINANTIS SAVIMI IR KITAI, KOMUNIKABILUS, LANKSČIAI MĄSTANTIS	
MŪSŲ SVEIKATA IR GEROVĖ	
PASIEKIMŲ SRITIES TURINIO ASPEKTAI	
Fizinis aktyvumas Vertybinė nuostata: noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus. Esminiai gebėjimai: tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gaudo ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tikslingai atlieka kasdienes veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Judėjimo džiaugsmo patyrimas Kalbinamas, žaidinamas vartosi, ropoja, sėdasi, prisitraukia, atsistoja, siekia daiktų, eina link jį kviečiančio suaugusiojo. Juda laisvoje erdvėje, reaguodamas į aplinkinių reakcijas. Džiaugiasi veiklos, į kurią įsitraukęs, vyksmu.	Judėjimo džiaugsmo patyrimas Dalyvauja aktyviose fizinėse veiklose lavindamas pagrindinius judesius; tyrinėdamas, kaip juda kūnas ir atskiros jo dalys. Žaisdamas imitacinius ir judrius žaidimus improvizuoja, fantazuoja, judesiais perteikiant pasakų herojų charakterius, gyvūnų, kitų objektų ypatybes. Išlieka pozityviai nusiteikęs siekti numatyto tikslo, nepaisant iškylančių sunkumų; įgyja pasitikėjimo savimi.
Judesių tikslų siekimas Tikslingai siekia daikto, jį pačiumpa ir laiko saujoje. Savarankiškai atsistoja, stovi, atsitupia, pasilenkia, eina į priekį, į šoną ir atgal. Pastovi ant vienos kojos (3–4 sekundes), skirtingu ritmu eina, apeina arba peržengia kliūtis, eina plačia linija. Derina akies ir rankos, abiejų rankų, rankų ir kojų judesius.	Judesių tikslų siekimas Žaisdamas laisvai, koordinuotai juda, orientuojasi erdvėje; kuo tiksliau atlieka veiksmus rankomis, kojomis; išlaiko kūną statinėje būsenoje; vaikšto, stovi, sėdi taisyklingai. Atlieka judesius plaštaka ir pirštais bei ranka. Veiksmus su smulkiais daiktais atlieka vikriai, tiksliai ir kruopščiai.
Sveika mityba Vertybinė nuostata: domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam. Esminiai gebėjimai: esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo, rodo pradinius saugaus elgesio įgūdžius, pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Maisto įvairovės pažinimas Su sveikatai palankiu maistu susipažįsta ragaudamas, girdėdamas suaugusiųjų aiškinimus, žiūrinėdamas knygeles, korteles, piešinius. Kaupia atitinkamą žodyną matydamas estetiškai patiektą maistą, jį	Maisto įvairovės pažinimas Aiškinasi, kodėl svarbu valgyti įvairų, sveikatai naudingą maistą, iš kur ir kaip jis atsiranda ant mūsų stalo. Išvardija, ko reikia valgyti daugiau, o ko mažiau, kad augtų sveikas. Tyrinėja sveiko maisto piramidę; dėlioja savo dienos meniu iš kortelių su

skanaudamas ir nuolat girdėdamas vaisių, daržovių bei kitų maisto produktų pavadinimus. Elgesys prie stalo Siekia savarankiškai valgyti, gerti iš puodelio. Maistą ima pirštais ir šaukštu, geria savarankiškai. Pradedą tinkamai naudotis stalo įrankiais ir pasirenka, su koku stalo įrankiu valgyti skirtingą maistą.	sveiko maisto produktais; dėlioja mąstymo žemėlapius (sveika-nesveika). Elgesys prie stalo Suaugusiojo padedamas serviuoja stalą, stengiasi laikytis elgesio taisyklių: prieš valgį nusiplauti rankas, gerai sukramtyti maistą, padėkoti. Mokosi padengti kasdienį ir šventinį stalą, siekdamas estetinio įspūdžio.
Mano dienos ritmas Vertybinių nuostata: nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį. Esminiai gebėjimai: sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsijaudrinęs geba nusiraminti.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Dienos ritmo pajauta Kasdienių veiklų metu atpažįsta kūno siunčiamus signalus: gerą nuotaiką, žvalumą, energingumą, dėmesingumą arba nuovargį, mieguistumą, irzlumą, negalėjimą susikaupti. Mokosi suprasti paveikslėliais sudėliotą savo grupės dienotvarkę, stebėti ir patikrinti, kas šią dieną jau įvyko, kas dar įvyks. Judėjimo ir poilsio ritmo pajauta Tyrinėja savo judėjimo ir poilsio ritmą, paveikslėliais dėliodamas savo veiklų eilę ir žymėdamas, ar tai buvo aktyvi, ar rami veikla.	Dienos ritmo pajauta Sudėlioja savo dienos ritmą paveikslėliais, sudėlioja dienų su ypatingais įvykiais (švenčių, išvykų dienos), keičiančiais įprastą dienos eigą, dienos ritmą. Tyrinėja savo nuotaikos ir energijos kaitą per dieną, aptardamas kaitos priežastis. Padedamas mokytojo, susikuria ritualus prieš einant miegoti. Judėjimo ir poilsio ritmo pajauta Bando atpažinti ženklus, kurie rodo, kad jo kūnui reikia poilsio ar judėjimo. Išbando įvairius kūno aktyvumo būdus suprasdami jų naudą.
Kūno švara ir aplinkos tvarka Vertybinių nuostata: domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam. Esminiai gebėjimai: pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Rūpinimasis švara Balsu, kūno kalba parodo, kad jam šlapia, nepatogu, nori į tualetą. Skatinamas, drąsinamas, padedamas bando atlikti pagrindinius asmeninės higienos veiksmus. Tvarkos laikymasis Suaugusiojo padedamas arba savarankiškai rūšiuoja daiktus, pažaidęs tvarko žaislus.	Rūpinimasis švara Pasakojimų, žaidimų, tyrinėjimų apie bakterijas ir virusus bei suaugusiojo pavyzdžio pagalba supranta, kodėl svarbu laikytis asmens higienos, pratinasi ir išmoka jos laikytis. Tvarkos laikymasis Savarankiškai rengiasi. Rūpinasi savo asmeniniais ir bendrais daiktais grupėje. Ištraukia, ieško sprendimų, kaip aplinką paversti patogią, saugią vietą. Mokosi rūšiuoti šiukšles.
Saugaus elgesio įgūdžiai Vertybinių nuostata: domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam. Esminiai gebėjimai: rodo pradinius saugaus elgesio įgūdžius, pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis.	

Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Elgesys su nepažįstamais žmonėmis Mokosi suprasti, su kuriais žmonėmis ir kodėl bendrauti yra visada saugu (tėvai, mokytojai). Saugus elgesys gatvėje Pažįsta šviesoforo spalvas, žino, ką jos reiškia. Pasako, kad kelią (gatvę) pereiti reikia kartu su suaugusiuoju. Kartoja spontaniškai pasiektą rezultatą. Saugus elgesys buityje ir gamtoje Laikosi susitarimų ir saugiai elgiasi lauko aikštelės įrenginiuose. Drauge su suaugusiuoju mokosi saugiai žaisti, atsargiai elgtis su buities daiktais ir lauke.	Elgesys su nepažįstamais žmonėmis. Mokosi suprasti, kaip reikia elgtis, jei visai nepažįstamas žmogus kalbina, kviečia pasivaikščioti. Atpažįsta tinkamus ir netinkamus prisilietimus, mokosi pasakyti „ne“, pasitraukti iš nesaugių situacijų, pranešti apie tai suaugusiajam, kuriuo pasitiki. Saugus elgesys gatvėje Pakomentuoja kelias saugaus elgesio gatvėje taisykles, supranta, kodėl reikia jų laikytis. Paaiškina, kodėl žmonės, naudodami specialias saugumo priemones, jaučiasi saugesni. Žino pagalbos telefono numerį. Saugus elgesys buityje ir gamtoje Paaiškina, kokių profesijų žmonės gali padėti ištikus nelaimei. Pakomentuoja kelias saugaus elgesio gamtoje taisykles; apie daiktus, kurie yra pavojingi sveikatai ir saugumui, kas atsitinka, kai vaikai žaidžia su jais. Žaisdamas stengiasi saugoti save ir kitus. Savarankiškai ar priminus laikosi saugaus elgesio taisyklių grupėje, kieme, išvykose.
Ugdymo(si) kontekstai: Judraus patirtinio ugdymo(si). Skatinamas kasdieninis vaikų judrumas. Kuriama ugdymo(si) aplinka leidžia patirti vaikams judėjimo džiaugsmą, yra įkvepianti, kelianti iššūkių, o kartu saugi bei patikima vieta žaisti ir mokytis. Judėjimo įvairovei padidinti naudojama natūrali gamtinė aplinka Įstaigos kieme. Dažnai ugdymasis vyksta lauke, kartais – prie upelio, miške. Universalaus dizaino mokymuisi. Sukuriamos sąlygos, kuriose visi vaikai, nepriklausomai nuo amžiaus, socialinių, kultūrinių, lingvistinių, sveikatos sutrikimų, yra kviečiami, įtraukiami žaisti, atrasti, mokytis, išgyventi sėkmes ir nesėkmes, mylėti ir jaustis mylimais. Sukurta saugi aplinka sudaro galimybes pasitikėti suaugusiaisiais. Žaismės. Palaikomas kasdieninių veiklų žaismingumas – vaikams sudaromos galimybės įvairiais būdais tyrinėti, išbandyti, eksperimentuoti, dalintis savo potyriais. Mokytojas jautriai pastebi žaismę vaikams veikiant, ją atliepia, pratęsia, kokybiškai papildo ir įtraukia kitus vaikus. Mokytojo vaidmuo ir ugdymo strategijos. Mokytojas paskatina, palaiko ir pats kuria kasdienį žaislingumą per fizines aplinkas, veikimo būdus, kalbėjimą, mąstymą. Pastebi žaismę vaikams veikiant, ją atliepia, pratęsia, kokybiškai papildo ir įtraukia kitus vaikus. Mokytojas modeliuoja ugdymo(si) aplinką, kurioje vaikai aktyvūs, judrūs be mokytojo vadovavimo. Mokytojas yra pats fiziškai aktyvus, įkvepia vaikus savo pavyzdžiu. Skatina vaikus aktyviai judėti, patirti judėjimo džiaugsmą, taip pat atsižvelgia į vaiko galias, padrąsindamas, palaipsniui jas įveikiant. Ugdymo(si) būdai: judrūs improvizaciniai žaidimai, žaidimai su taisyklėmis, imitaciniai ir kūrybiniai žaidimai, vaikų jogos pratimai, žygiai, bėgimai, judumo dienos, sveikatinimo renginiai, akcijos, diskusijos, patirtinės edukacinės veiklos, kūrybinės dirbtuvės (pvz., edukaciniai projektai partnerystėje su Visuomenės sveikatos biuro atstovais bei įvairių pagalbos tarnybų darbuotojais, rengiant prevencines veiklas).	

PASITIKINTIS, BESIRŪPINANTIS SAVIMI IR KITAIS, JAUTRUS SOCIALINEI IR KULTŪRINEI ĮVAIROVEI	
AŠ IR BENDRUOMENĖ	
PASIEKIMŲ SRITIES TURINIO ASPEKTAI	
Kas aš? Vertybinių nuostatų: pradeda pažinti ir suprasti save. Esminiai gebėjimai: vaikai plėtoja supratimą apie save kaip unikalų asmenį.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Savo poreikių, pomėgių, interesų supratimas ir raiška Mokosi parodyti poreikius valgyti, žaisti, miegoti veido mimika, garsais, gestais. Balsu, kūno kalba parodo, kad jam nepatogu. Kūno ženklais parodo, kad nori į tualetą. Supranta ir džiaugiasi savo galimybėmis judėti, atlikti veiksmus, kalbėti. Padedamas suaugusiojo nusiramina ir sutelkia dėmesį į problemą.	Savo poreikių, pomėgių, interesų supratimas ir raiška Paklaustas pasako, parodo, ką nori veikti, išmokti. Įsitraukia į žaidimus, įvairias veiklas, kurios padeda patirti ir suprasti. Parodo savo poreikius, pomėgius, interesus įvairiais būdais. Stebi ir supranta savo veiksmų pasekmes. Nepasisiekus veiklos nemeta, o pradeda veikti iš naujo arba ją keičia.
Savo emocijų atpažinimas ir raiška Nusiramina priglaudžiamas, kalbinamas, nešiojamas. Emocijas reiškia veido mimika, gestais, balsu, žodžiais, kūno poza. Emocinė reakcija parodo, kas jam pavyko (nepavyko). Savo emocijas valdo suaugusiojo padedamas.	Savo emocijų atpažinimas ir raiška Pradeda valdyti savo emocijų raišką. Jausmus dažniau išreiškia mimika ir žodžiais, o ne veiksmais. Pats taiko įvairius nusiramimo, atsipalaidavimo būdus. Sprendžia ir atpažįsta problemas.
Kūno pažinimas Pradeda jausti savo kūno buvimą. Atpažįsta save nuotraukose, veidrodyje, paprašytas parodo ar pavadina kelias kūno dalis. Liečia, juda, mėgdžioja, siekdamas įgyvendinti norą ar ketinimą.	Kūno pažinimas Pavaizduoja ar pasako kai kurias fizines savo kūno savybes. Supranta, kuo ypatingas kūnas, ką jis gali, ko negali. Tyrinėja ir mokosi pajauti savo asmeninės erdvės ribas, suprasti savo privatumą.
Savo augimo, didėjančių galių ir mokymosi tyrinėjimas Savo augimą pajaučia kasdienėse veiklose. Supranta didėjančias savo galimybes judėti, atlikti veiksmus, kalbėti.	Savo augimo, didėjančių galių ir mokymosi tyrinėjimas Tyrinėja, ką gali ir ko negali kūnas. Tyrinėja savo kūno augimą, žmogaus gyvenimo ciklą, samprotauja, kaip atrodo užaugęs.
Savo emocijų ir elgesio valdymas Vertybinių nuostatų: domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais. Esminiai gebėjimai: atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose. Emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Emocijų ir jų raiškos reguliavimas Gerai jaučiasi įprastoje saugioje aplinkoje. Pradeda valdyti savo emocijų raišką ir veiksmus. Veido išraiška, mimika, gestais, garsais reaguoja į artimiausioje aplinkoje esančius žmones ir daiktus.	Emocijų ir jų raiškos reguliavimas Pavadina emocijas, jas išreiškia mimika, balsu, judesiu, supranta, kad jos gali skirtis. Ieško tinkamų bendrų sprendimų kartu su kitais, siūlo sprendimo būdus kitiems, išbando sprendimo būdų alternatyvas.

Dėmesio ir elgesio valdymas Trumpam sutelkia dėmesį į suaugusįjį, prie kurio yra prisirišęs. Pradedą valdyti savo dėmesį ir veiksmus, reaguodamas į suaugusįjį. Žaisdamas kalba su savimi, kad sutelktų dėmesį, kontroliuotų veiksmus.	Dėmesio ir elgesio valdymas Žaisdamas geba sutelkti dėmesį ir pastangas, išvermę, slopinti impulsyvius veiksmus. Bando susilaikyti nuo netinkamo elgesio. Atpažįsta ir natūraliai priima sudėtingą veiklą, kliūtis, sunkumus, nusiteikęs savarankiškai ar drauge su kitais juos įveikti.
Aš tarp kitų Vertybinė nuostata: suvokia savo vietą tarp kitų žmonių. Esminiai gebėjimai: tyrinėja panašumus ir skirtumus, priima skirtybes, jautrūs kito poreikiams.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Ryšiai tarp vaikų ir jautrumas kito poreikiams Mokosi būti ir veikti šalia kitų. Domisi kitais vaikais. Emocijomis reaguoja į atliekamus veiksmus, veiklas. Ugdosi jautrumą kito poreikiams. Panašumų ir skirtumų tyrinėjimas Pajaučia juos supančių žmonių išvaizdos, aprangos, amžiaus panašumus ir skirtumus, jei jie ryškūs. Matydamas save veidrodyje, nuotraukose tyrinėja „aš-ne aš“ ribas. Skirtybių priėmimas ir lygiavertis dalyvavimas Sekdamas grupės mokytojo elgesį mokosi gerbti, toleruoti kita kalba kalbantį, kitaip besielgiantį vaiką.	Ryšiai tarp vaikų ir jautrumas kito poreikiams Gebą žaisti, atlikti bendrą veiklą poroje, kelių vaikų grupelėje. Inicijuoja bendrus žaidimus ar veiklas, tariausi. Stengiasi mandagiai bendrauti su vaikais, palaiko draugystę. Panašumų ir skirtumų tyrinėjimas Tyrinėja, kuo jis panašus ir kuo skiriasi nuo kitų. Pažįsta žmonių išvaizdos, aprangos, kalbų, maisto, kelionių, tradicinių menų, švenčių panašumus ir skirtumus. Skirtybių priėmimas ir lygiavertis dalyvavimas Mokosi suprasti, gerbti, toleruoti ir priimti kita kalba kalbantį, kitaip besielgiantį, mažiau gebantį vaiką.
Žmonės ir bendruomenė Vertybinė nuostata: vaikai jaučia savo šeimą kaip bendruomenę. Esminiai gebėjimai: vaikai atranda ir aiškinasi, kas sieja jų aplinkos žmonių bendruomenių narius.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4-6 m.
Žmonių įvairovės supratimas Pajaučia juos supančių žmonių išvaizdos, aprangos, amžiaus panašumus ir skirtumus. Žmonių bendruomenės tyrinėjimas Natūraliai per užmegztus emocinius ryšius jaučia savo šeimą kaip bendruomenę. Tautinio tapatumo ir pilietiškumo jausmas Girdi gimtąją kalbą, įsitraukia į mokytojo organizuojamas tautosakos, tautodailės veiklas. Dalyvauja tautinėse ir valstybinėse šventėse.	Žmonių įvairovės supratimas Aiškinasi savo aplinkos žmonių, bendruomenių gyvenimo būdo panašumus ir skirtumus. Žmonių bendruomenės tyrinėjimas Aiškinasi savo aplinkos žmonių gyvenimo būdo panašumus ir skirtumus. Tautinio tapatumo ir pilietiškumo jausmas Domisi gimtąja kalba, etnine kultūra, dalyvauja etnokultūriniuose, pilietiniuose renginiuose ir edukacinėse programose.
Mūsų praeitis, dabartis, ateitis Vertybinė nuostata: supranta praeitį ir būsimą ateitį kaip asmeninį šeimos ir bendruomenės pokytį. Esminiai gebėjimai: tyrinėja savo ir juos supančių žmonių gyvenimą čia ir dabar, netolimoje ir tolimoje praeityje, numatydami gyvenimo pokyčius ateityje.	

Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Praeities, dabarties, ateities kaip asmeniniai, šeimos ir bendruomenės pokyčiai Atpažįsta ir reaguoja į netolimoje praeityje vykusius šeimos ar grupės įvykius. Laiko tėkmės bei asmeninių ir bendruomenės pokyčių per tam tikrą laiką supratimą plėtoja patirdami. Šaltinių, pasakojančių apie praeitį ir būsimą ateitį, tyrinėjimas Tyrinėja praeityje darytas nuotraukas, iliustruotas knygas, skaitmeninius informacijos šaltinius. Atsižvelgia į ankstesnę patirtį ir taiso, tobulina sprendimus. Laiko tėkmės pajauta Metų laiko tėkmę pajaučia sąsajoje su savo veikla ir gyvenimo ritmu. Laiko tėkmę geriau supranta, eksperimentuodamas, žaisdamas, stebėdamas. Pritaiko jau žinomus veikimo būdus. Nebijo bandyti, pasirenka iš kelių suaugusiojo pasiūlytų sprendimo būdų.	Praeities, dabarties, ateities kaip asmeniniai, šeimos ir bendruomenės pokyčiai Vartoja žodžius praeičiai, dabarčiai, ateičiai apibūdinti, nustato istorinių pasakojimų chronologinę seką. Plėtoja supratimą apie laiko tėkmę. Tyrinėja savo ir juos supančių žmonių gyvenimą <i>čia ir dabar</i>. Numato gyvenimo pokyčius praeityje ir ateityje. Šaltinių, pasakojančių apie praeitį ir būsimą ateitį, tyrinėjimas Aiškinasi, tyrinėja, diskutuoja, kas gali ką nors papasakoti apie praeitį, dabartį, ateitį. Spręsdamas problemą samprotauja, kas pavyko (nepavyko), ką galima daryti toliau ir kitaip. Laiko tėkmės pajauta Pradeda pavadinti paros dalis, savaitės dienas, pasako, ką veikė vakar, ką veikia šiandien, ką veiks rytoj. Remdamasis informacijos šaltiniais sužino apie praeitį, dabartį ir ateitį. Susidūręs su problema, taiko turimas žinias ir patirtį, pradeda problemą vertinti kitais aspektais.
Ugdymosi kontekstai: Universalaus dizaino mokymuisi. Kuriama situacijų ir priemonių įvairovė, kad būtų pašalintos mokymosi kliūtys, kad kiekvienas vaikai atsivertų ir jaustųsi saugus. Žaismės. Palaikomi netikėti vaikų būdai suprasti, tyrinėti, improvizuoti. Kultūrinių dialogų ugdymosi kontekstai. Kuriama tokia aplinka, kurioje vaikas gali atskleisti ir kurti savo individualų tapatumą. Tyrinėjami ir dalyvaudami bendruomenės kultūriniuose renginiuose perima pagrindinių Lietuvos valstybinių švenčių tradicijas, jas pritaiko ir puoselėja artimiausioje aplinkoje. Mokytojo vaidmuo ir ugdymo strategijos. Ugdytinių įsitraukimą į veiklas skatina mokytojo jautrus ir pastovus emocinis ryšys su vaiku, bendravimas. Mokytojo pavyzdys užtikrina ir įkvėpia suprasti ne tik savo, bet ir kitų jausmus. Mokytojo ir šeimos partnerystė įgalina vaikų socialinių įgūdžių ugdymo(si) sėkmę. Ugdymo(si) būdai: edukacinės išvykos, bendri kultūriniai renginiai, siužetiniai vaidmenų žaidimai, socialinių istorijų kūrimas, atradimų stotelės.	

KOMUNIKABILUS, JAUTRUS SOCIALINEI IR KULTŪRINEI ĮVAIROVEI, KŪRYBINGAS
AŠ KALBŲ PASAULYJE
PASIEKIMŲ SRITIES TURINIO ASPEKTAI
Žodinės ir nežodinės kalbos supratimas Vertybinė nuostata: domisi žodiniais ir nežodiniais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs išklausti ir suprasti kitą. Esminiai gebėjimai: klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, įvairiomis formomis, būdais ir priemonėmis perteikiamas prasmės, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus.

Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Klausymas Klauso ir reaguoja į aplinkoje pasikartojančius garsus, judesius, vaizdus, suaugusiųjų ir vaikų kalbėjimą. Supranta 2–3 žodžių sakinius ir klausimus; po kelių pakartojimų įsidėmi paprastus naujus žodžius. Supranta ir reaguoja į dažnai vartojamus veiksmų ir ypatybių pavadinimus, 3–4 žodžių sakinius, klausimus. Žodinės kalbos suvokimas Reaguoja į žodinį bendravimą, dalyvauja abipusėje sąveikoje. Supranta girdimus trumpus tekstus: įsitraukia į žaidimus, judesiais atliepia kūrinių tekstą. Supranta pasakojamus ar dainuojamus tekstus, girdėto kūrinių prasmę atskleidžia vaidindamas, žaisdamas ar pasakydamas keletą žodžių. Nežodinės kalbos suvokimas Atpažįsta ir reaguoja į aplinkoje pasikartojančius garsus, ritmus, judesius, vaizdus. Girdi ritmo darinius, intonavimą, supranta kūno kalbą, mimiką, dažnai naudojamų gestų, simbolinių paveikslėlių, ženklų prasmę. Rašytinės raidės ir vaizdinės informacijos suvokimas Reaguoja į knygelių skaitymą, jas varto, emociškai reaguoja į pažįstamus žmonių, gyvūnų ar daiktų paveikslėlius. Knygelėse skiria paveikslėlius nuo teksto, klausia, kas parašyta arba prašo paskaityti, sieja paveikslėliuose vaizduojamus objektus su konkrečiais aplinkos daiktais.	Klausymas Išklauso ir reaguoja į tai, ką jam sako, aiškina suaugusysis ar vaikas įvairiose komunikacinėse situacijose. Klausosi įvairiai atliekamų skirtingo stiliaus ir turinio tekstų, atsimena kai kuriuos juose minimus įvykius. Klausosi ir supranta pajuokavimus. Pradedą suprasti kai kurių žodžių ar frazių perkeltinę reikšmę. Žodinės kalbos suvokimas Supranta ir reaguoja į tai, ką jam sako, aiškina suaugusysis ar vaikas įvairiose komunikacinėse situacijose; supranta ir reaguoja į klausimus, į kelis vienas paskui kitą sekančius prašymus; pradeda suprasti perkeltinę prasmę. Supranta sudėtinis kelių dėmenų sakinius, ilgesnių dialogų ar monologų turinį. Nežodinės kalbos suvokimas Supranta tą pačią mintį, idėją, jausmą, išreikštą skirtingais būdais. Atpažįsta, kokie atskiri raidės būdai ir priemonės buvo panaudoti perteikiant jausmą, idėją ar mintį. Atpažįsta, kokie integruoti raidės būdai ir priemonės buvo panaudoti perteikiant jausmą, idėją ar mintį. Rašytinės raidės ir vaizdinės informacijos suvokimas Domisi rašytinės kalbos elementais, atpažįsta savo aplinkoje. Supranta, kad raštas yra sistema, turinti taisykles; skaitomą tekstą knygoje seka akimis ar pirštu iš kairės į dešinę, iš viršaus į apačią; pradeda skirti paprastos garsinės sandaros žodžius sudarančius garsus, skiemenis. Domisi įvairiais rašytiniais tekstais.
Kalbinė raidė Vertybinių nuostatų: nusiteikęs kalbą ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas. Esminiai gebėjimai: naudodamas žodines ir nežodines raidės priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, parašo savo vardą.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Kalbėjimas Kartoja naujus garsus, žodžius, ženklus, gestus, žaidžia garsais ir žodžiais. 2–3 žodžių vientisiniais sakiniais kalba apie tai, ką mato ir girdi, apie aplinkos objektus. Atidžiai stebi, aiškinasi, klausinėja.	Kalbėjimas Kalba, pasakoja, taisyklingai taria daugumą gimtosios kalbos garsų, vartoja gramatinės žodžių formas. Deklamuoja trumpus eilėraščius, pabaigia ar atpasakoja trumpus kūrinius. Kuria, istorijas pagal paveikslėlių seką, paminėdamas įvykius, atpasakoja girdėtas istorijas, pritaiko girdėtų siužetų fragmentus žaidimų scenarijuose, komentuoja ir aptaria atliktą veiklą. Pasako, kaip veikė, mokėsi, ką darys toliau.

Bendravimas ir komunikacija Bando mėgdžioti kalbančiųjų lūpų mimiką, tariamus garsus ir skiemenis. Pokalbiuose ar žaidimuose dalyvauja komunikuodamas garsais, žodžiais, veiksmais. Inicijuoja pokalbius, atsako į paprastus klausimus; vartoja kelias dažniausias mandagumo frazes. Domisi animaciniais filmais vaikams, skatinamas kalba apie juos. Suaugusiojo padedamas kartoja girdėtus eiliuotų tekstų ar dainų fragmentus. Išskiria didžiausią įspūdį palikusius pasakojimo epizodus, labiausiai patikusius veikėjus, jų veiklas. Rašytinė raiška Domisi rašymo priemonėmis, spontaniškai brauko lape. Stebi ir mėgdžioja rašančius suaugusiuosius: imituoja, brauko, keverzoja, piešia, palikdamas ženklus. Džiaugiasi tuo, ką atliko ir ko išmoko veikdamas.	Bendravimas ir komunikacija Kalba pats sau ir kitam, klausinėja laikydamasis elementarių kalbinio bendravimo normų. Papasakoja 2–3 įvykius iš žinomos istorijos, išlaikydamas jų eiliškumą; geba atsakyti į klausimus apie jam skaitytą tekstą. Atsižvelgdamas į bendravimo tikslą ir situaciją, išsako savo patirtį, diskutuoja; vartoja mandagumo ir vaizdingus žodžius; klausinėja apie tai, ką išgirdo, matė, pajautė, sužinojo, sprendžia problemas; tinkamai pradeda, plėtoja, keičia ir baigia pokalbį. Noriai dalinasi patirtimi apie veiklos procesą ir rezultatą. Rašytinė raiška Domisi galimybe rašyti, bando kopijuoti simbolius, juos pradeda naudoti įvairioje veikloje. Supranta rašymo tikslus, bando perteikti informaciją įvairiais būdais. Kuria savo ženklus ir simbolius; braižo ir aiškina paprastus planus, schemas. Kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, spausdintinėmis raidėmis rašo kelis žodžius.
Kalbų įvairovės suvokimas ir kalbinės tapatybės formavimasis Vertybinių nuostatų: domisi pasakojimais apie kitas šalis, įvairių kultūrų ženklais, simboliais, kalbomis bei skirtinga kalbine raiška (bendrine kalba, tarmėmis). Esminiai gebėjimai: klausosi ir supranta kalbų įvairovę, formuojasi kalbinę tapatybę, mokosi atpažinti skirtingas kalbas, tarmes, pažinti įvairias kultūras. Siekdamas suprasti ir perduoti informaciją pasitelkia neverbalinę kalbą, mimikas, gestus, aplinkos objektus.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m. Kalbų įvairovės suvokimas Mato įvairių kultūrų ženklus, simbolius, girdi įvairias kalbas. Domisi knygelėmis, dainelėmis, eilėraštukais, animaciniais filmukais bei klauso įrašų įvairiomis kalbomis. Tautinė ir pilietinė tapatybė Klauso suaugusiojo pasakojimų apie kitas šalis, kultūras, kalbas, jų atmainas. Girdi svečių, atstovaujančių kitoms kalboms ir kultūroms, kalbas jų vizitų metu. Kultūriniai ir kalbiniai kontekstai Žaidžia įvairiakalbius stalo žaidimus. Gyvai ar nuotoliu girdėdamas kitomis kalbomis kalbančius bendraamžius, suaugusius siekia suprasti ir perduoti informaciją neverbaline kalba, mimika, gestais, aplinkos objektais.	4–6 m. Kalbų įvairovės suvokimas Atpažįsta, kai kalbama ne gimtąja kalba, stengiasi suprasti kita kalba kalbančiųjų norus, pasiūlymus. Išklauso, supranta ir įsimena keletą artimiausioje aplinkoje vartojamų kitos kalbos žodžių. Tautinė ir pilietinė tapatybė Domisi skirtinga kalbine raiška. Žaidžia autentiškus kalbinius žaidimus. Gyvai ar jungdamasis į tinklus bendrauja su vaikais ar suaugusiaisiais, kalbančiais kitomis kalbomis. Kultūriniai ir kalbiniai kontekstai Žaidžia vaidmenų, naratyvinius, žodžių žaidimus, įsitraukia į kūrybines ir aktyvias veiklas, atlieka užduotis, žaidžia žaidimus savo ir kt. kalbomis, susipažįsta su jų rašytine raiška. Pasirenka tinkamiausią sprendimą, tariasi su kitais.
Ugdymosi kontekstai: Universalaus dizaino mokymuisi. Bendrose ir individualiose kūrybinėse dirbtuvėse, projektinėse veiklose skatinama ir palaikoma žodinė ir nežodinė raiška. Žaismės. Žaidybinių situacijų, žadinančių prigimtinių vaikų smalsumą, kūrimas kalbų įvairovės kontekste. Kultūrinių dialogų. Sudaromos sąlygos vaikams mokytis skirtingų frazių ar žodžių įvairiomis kalbomis pasitelkiant tėvus, socialinius partnerius. Išbandomos skirtingos kultūrinės raiškos	

formos.

Kalbų įvairovės. Sudaromos palankios sąlygos skirtingiems vaikų komunikavimo būdams, įvairiai žodinei ir nežodinei raiškai, kalbų pažinimui, kasdienėms komunikacinėms situacijoms rasti. Grupės patalpose yra bibliotekėlė, kurioje yra įprastų ir įgarsintų knygų.

Mokytojo vaidmuo ir ugdymo strategijos. Mokytojas palaiko vaikų kalbėjimą, kalbina vaikus užduodamas atvirus klausimus, inicijuoja pokalbius, stengiasi suprasti, dėmesingai bendrauti, įsiliesti į pokalbį, stengtis papildyti, pratęsti vaikų mintis. Stengiasi išklaudyti, kontroliuoja kalbėjimo tempą. Gyvai pasakoja istorijas, sieja jas su vaizdine informacija. Pasakojimus pastirpina tokiais jutiminiais pojūčiais kaip lytėjimas, ragavimas, uostymas. Kartu su vaikais aptaria dienos įvykius, rutinines veiklas.

Ugdymo(si) būdai: pasakojimų ir istorijų kūrimas, režisūriniai, siužetiniai vaidmeniniai, žodiniai žaidimai, knygelių vartymas, lėtas skaitymas, ženklų, simbolių kopijavimas, dėliojimas ant įvairių paviršių, garso įrašų klausymas, pasakų, istorijų iliustravimas, kūrybiniai žaidimai (pvz., projektai, skatinantys tarpkultūrinius dialogus, naratyviniai ir siužetiniai vaidmenų žaidimai, knygos savaitės, edukacijos bibliotekoje).

KŪRYBINGAS, PASITIKINTIS, LANKSČIAI MĄSTANTIS	
TYRINĖJU IR PAŽĖJUSIU APLINKĄ	
PASIEKIMŲ SRITIES TURINIO ASPEKTAI	
Mane supantys daiktai Vertybinė nuostata: nori pažinti aplinkos daiktus, jų savybes ir paskirtį, jų išsidėstymą erdvėje. Esminiai gebėjimai: atranda daiktų pasaulį visais jutomis, padedančiais suvokti daiktų spalvą, formą, kvapą, tekstūrą, garsą, skonį, laisvai rūšiuoti.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Atrandu daiktus Veido išraiška, mimika, gestais, garsais reaguoja į artimiausioje aplinkoje esančius daiktus, aplinką. Tyrinėja aplinkoje esančius įvairius daiktus griebdamas, liudamas, mesdamas, kišdamas į burną, kramtydamas. Domisi judančiais, garsus skleidžiančiais ryškių spalvų daiktais. Daiktai ir kasdienybė Pažįsta ir pavadina kai kuriuos žmones, jų veiksmus, aplinkoje esančius daiktus, jų atvaizdus. Žino kai kurių daiktų paskirtį ir jais naudojami. Aktyviai domisi aplinkos objektais. Parodo patinkantį daiktą. Daiktai ir technologijos Stebi išmaniųjų žaislų judėjimą, siekia juos rankomis. Žaidžia išmaniaisiais žaislais be ekranų, paeiliui atlikdamas dviejų suprantamų veiksmų sekas. Žaisdamas patiria, kad daiktai turi požymius. Tyrinėdamas atranda, kad medžiagos, iš kurių pagaminti daiktai, yra skirtingos.	Atrandu daiktus Laisvai rūšiuoja pasirinktus daiktus, skirsto į kategorijas: pagal dydį, formą, spalvą, tekstūrą, pradeda rūšiuoti pagal du požymius. Bando suprasti, kaip daiktai susiję tarpusavyje, juos pažįsta stebėdamas, sugretindamas, palygindamas, grupuodamas nuo mažiausio iki didžiausio, komponuodamas, konstruodamas. Daiktai ir kasdienybė Apžiūrėdamas iš visų pusių, liudamas atpažįsta daiktus pagal požymius: spalvą, tekstūrą, formą, kvapą, ieško daikto pagal žodinį apibūdinimą. Pradeda tiksliai planuoti, kaip panaudoti priemones ir medžiagas idėjai išreikšti. Daiktai ir technologijos Naudoja įvairias technologijas skaitmeniniam turiniui kurti. Dėlioja vaizdiniais, simboliais ar objektais pateiktas komandas, sudarydamas rišlią veiksmų seką. Padedamas įgyvendina kūrybinius sumanymus, laikosi pagrindinių bendravimo ir saugaus naudojimosi skaitmeniniais įrenginiais taisyklių. Kai domina tema, ieško galimybių sužinoti daugiau ir patenkinti savo smalsumą.

Gyvybė Vertybinė nuostata: nori pažinti gyvybės įvairovę ir suprasti, kad gyvybė turi poreikį. Esminiai gebėjimai: aktyviai tyrinėja gyvosios ir negyvosios gamtos įvairovę. Pagarbiai elgiasi su gyvybe ir aplinka. Aiškinasi, stebi organizmų poreikius ir jų svarbą.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Pažistu gyvybę Atkreipia dėmesį į artimiausioje aplinkoje esančius gyvosios gamtos objektus. Pažįsta ir pavadina kai kuriuos žmones, gyvūnus, augalus, jų atvaizdus ir veiksmus. Parodo patinkantį augalą, gyvūną ir pradeda tiksliai juos pavadinti. Gyvybė turi poreikį Stebi, tyrinėja organizmų poreikius, aiškinasi, kuo jie svarbūs ir reikalingi organizmams. Džiaugiasi tuo, ką atliko ir ko išmoko veikdamas. Netikėti atradimai Stebi, tyrinėja, pajunta tekstūrų skirtumus augalų įvairovėje. Tyrinėja, stebi vandenį ir jo būvį ir aiškinasi kuo jis naudingas gyvybei.	Pažistu gyvybę Atpažįsta gyvūnus, augalus, grybus, nusako aiškiai pastebimus jų požymius. Atpažįsta ir pavadina ne tik vietinius, bet ir tolimųjų kraštų augalus ir gyvūnus, samprotauja apie jų gyvenimo būdą. Stebėdamas ar prižiūrėdamas augalus ar gyvūnus, komentuoja jų pokyčius. Gyvybė turi poreikį Rodo pagarbą gyvajai aplinkai ir gamtai. Stengiasi prisiimti atsakomybę už jos išsaugojimą. Supranta vykstančius pokyčius skirtingais metų laikais, juos sieja su augalų ir gyvūnų gyvenimu. Stebi savo veiklos procesą, išbandydamas veikimo būdus, kol pasiekia tikslą. Netikėti atradimai Ižvelgia gyvūnų ir augalų panašumus ir skirtumus, juos grupuoja, pasakoja, kuo minta, kur auga augalai, grybai, kokių sąlygų jiems reikia. Ižvelgia, kaip keičiasi kai kurių gyvūnų ir augalų gyvenimas skirtingais metų laikais.
Skaiciavimas ir modeliavimas Vertybinė nuostata: nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais. Esminiai gebėjimai: atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Atrandu skaičius ir skaičiavimo būdus Atranda, kad „vienetą“ galima susieti su vienu daiktu. Supranta, kad žodžiai „vienas“, „du“, „trys“ siejami su atitinkamu daiktų skaičiumi. Lygina grupes „vienas ir „daug“. Nuosekliai įvardija skaičius 1, 2, 3 ir paduoda tiek daiktų, kiek prašoma. Ką apie mus ir įvykius sako duomenys Pradeda nuspėjamai reaguoti į įprastus įvykius, kurių baigtį galima iš anksto numatyti. Žaisdamas su medžiagomis ar objektais, kurie susiję su priežastimi ir pasekmėmis, suvokia, kad įvykis pastovus.	Atrandu skaičius ir skaičiavimo būdus Nuosekliai įvardija skaičius iki 5, atpažįsta skaitmenis ir bando juos parašyti. Skaičiuoja daiktus, kiekį susieja su skaičiumi. Atranka vienodo ilgio, aukščio, pločio, tūrio daiktus. Dažniausiai taiko tiesioginį palyginimą. Dydžių skirtumams apibūdinti pradeda vartoti palyginamuosius žodžius. Ką apie mus ir įvykius sako duomenys Supranta, kad informacija gaunama surinkus duomenis, vykdant stebėjimą ar apklausą. Nuosekliai įvardija skaičius nuo 0 iki 9, juos parašo skaitmenimis. Apskaiciuodamas kiekius, juos palygindamas pasirenka ir taiko kelis skirtingus skaičiavimo būdus. Jaučia ryšį tarp skaičių pavadinimų, skaitmenų ir jų padėties skaičių sekoje nuo 0 iki mažiausiai 10. Atlieka sudėties ir atimties veiksmus 7-ių ribose.

Matematiniai erdvės tyrinėjimai Vertybinė nuostata: domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja. Esminiai gebėjimai: aktyviai tyrinėja save, socialinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Matavimai kasdieninėje aplinkoje Lygina vienu išmatuojamu dydžiu besiskiriančius daiktus: palygina ilgiu daiktus suartindamas, mases – pakilnodamas, aukštas – žemas: sugretindamas, sunkus – lengvas: sverdamas, pilnas – tuščias: matuodamas tūrį. Siekia išgauti tą patį rezultatą.	Matavimai kasdieninėje aplinkoje Atranda naujus dydžių palyginimo būdus: naudoti smulkesnius daiktus kaip matavimo priemonę. Lygina du tris mažai besiskiriančius išmatuojamus dydžius. Pasako, kuris iš dviejų objektų sunkesnis, aukštesnis. Žinomas figūras pavadina taisyklingai, nepriklausomai nuo jų padėties ar dydžio.
Eksperimentai su geometrinėmis figūromis Trumpam ištraukia į sudominusią ar savo numatytą veiklą. Atranda, kad figūromis ir objektais erdvėje galima manipuliuoti: apversti, pastumti, pasukti. Supranta, kai apie daiktą sakoma: „toks pat“, „panašus“, „skiriasi“, „kitoks“.	Eksperimentai su geometrinėmis figūromis Atrenka figūrai sukomponuoti reikalingas detales ir jas tinkamai sudėlioja. Nukopijuoja, pratęsia, sukuria seką iš dviejų pasikartojančių elementų. Atpažįsta dvimates (skritulį, kvadratą, stačiakampį, trikampį) ir trimates figūras (kubą, rutulį), mokosi apibūdinti ir palyginti jų pagrindinius elementus.
Kaip apibūdinti vietą ir padėtį Seka judančius objektus. Supranta bent keturis žodžius, kuriais mokytojas apibūdina paties vaiko ar objekto judėjimą erdvėje (pvz., įeiti (išeiti), pažiūrėti į viršų (žemyn), įdėti (išimti). Stebi, kaip panašioje situacijoje elgiasi suaugusieji ar kiti vaikai ir išbando jų taikomus būdus.	Kaip apibūdinti vietą ir padėtį Žaisdamas ir eksperimentuodamas įgyja patirties įvardinti objekto judėjimo kryptį, buvimo vietą. Juda žodžiu nurodyta ar rodyklėmis pažymėta kryptimi. Popieriaus lape atvaizduoja kelių daiktų išdėstymą, vietą, padėtį vienas kito atžvilgiu. Nupiešia paprastą planą, kuriame atvaizduoja 2–3 matomus daiktus.
Skaitmeninių technologijų pasaulis Vertybinė nuostata: nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas. Esminiai gebėjimai: geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Skaitmeninis raštingumas Žaidžia įvairiais išmaniaisiais žaislais be ekranų (pvz., robotukais), naudodamas pagrindines jų paleidimo ir veikimo funkcijas. Pradeda laikytis paprasčiausių išmaniųjų žaislų, daiktų saugaus naudojimo taisyklių.	Skaitmeninis raštingumas Mokytojo padedamas naudoja planšetę aplinkiniam pasauliui fiksuoti, pradeda naudoti programėles piešimui, garsui įrašyti; naudojasi įvairių išmaniųjų įrenginių valdymo priemonėmis, informacinėmis svetainėmis tyrinėjimams ir kt. ugdomajai veiklai.
Veiksmų sekos ir problemų sprendimas Žaisdamas atlieka dviejų nesudėtingų, jam suprantamų veiksmų sekas (pvz., paimti kamuolį ir paduoti draugui, linguoti ir ploti, dėlioti kaladėles). Stebi savo taikomų veiksmų	Veiksmų sekos ir problemų sprendimas Atliepia, komentuoja įvairiomis formomis (vaizdo, garso įrašai, interaktyvios programėlės ir kt.) pateikiamą informaciją. Dėlioja vaizdiniais, simboliais ar objektais pateiktas komandas, sudarydamas rišlią veiksmų seką.

pasekmes ir pasirenka tinkamus veiksmus problemai išspręsti.	Pradedama suprasti, kaip valdomi robotai; išbandydamas sudarytą programą, atpažįsta klaidas ir koreguoja veiksmų seką, jei nepavyksta, bando iš naujo.
Ugdymo(si) kontekstai: Tyrinėjimo ir gilaus mokymosi. Vaikai įtraukiami į savo išvaizdos, kūno ir aplinkos tyrinėjimus. Skatinami atrasti, išbandyti įvairius pažinimo ir mokymo(si) būdus. Patys spėlioja, ieško atsakymų į kylančius klausimus, tyrinėjimais grindžia savo sprendimus. Paieška vyksta spontaniškai, naudojant sukurtame kontekste esančias tyrinėjimo priemones. Realijų ir virtualių aplinkų. Plėtojamas vaikų skaitmeninis sumanumas, naudojant įvairios skaitmeninės ugdymo priemones. Kuriamos galimybės vaikams realioje aplinkoje pamatyti nematomus reiškinius ir procesus. Universalaus dizaino mokymuisi. Sukuriamos patirtinės veiklos, padedančios gilinti supratimą, gauti bei tyrinėti informaciją įvairiais būdais. Žaismės. Kontekstas kuriamas tam tikru būdu išdėstant priemones, provokuojančias ugdytinius žaisti, tyrinėti, eksperimentuoti, atrasti. Kuriamos netikėtumų, nuostabos pojūčių pajautimo situacijos. Sumodeliuojamos aplinkos parenkamos priemonės, kad pažadintų vaikų tyrinėjimus, idėjas, kad vaikams kiltų naujų klausimų, kad tyrinėti būtų smagu. Mokytojo vaidmuo ir ugdymo strategijos: mokytojas atliepia natūralų vaiko smalsumą, įtraukia į aplinkos tyrinėjimus. Kuria provokacijas ir iššūkius, užduoda atvirus klausimus, kartu mokosi, ieško atsakymų bei įtraukia vaikus į ilgalaikius stebėjimus. Ugdymo(si) būdai: tyrinėjimo laboratorijos, atradimų stotelės, žymėjimas, kūrybiniai, didaktiniai, naratyviai žaidimai, virtualios kelionės (laboratorijos, pažintinės išvykos į pažintinius takus, kūrybinės ateljė).	

KŪRYBINGAS, PASITIKINTIS, JAUTRUS SOCIALINEI IR KULTŪRINEI ĮVAIROVEI	
KURIU IR IŠREIŠKIU	
PASIEKIMŲ SRITIES TURINIO ASPEKTAI	
Žaidimo raiška Vertybinė nuostata: nusiteikęs kartu su kitais plėtoti žaidimus, kurdamas vaikų žaidimo kultūrą. Esminiai gebėjimai: individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus: režisūrinius, vaidmenų ir žaidimus su taisyklėmis, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Žaidimas – kaip savo kūno galimybių tyrinėjimas Spontaniškai judėdamas ir sąveikaudamas su aplinka, ima pažinti savo kūno galimybes. „Atranda“ savo ir kitų kūno dalis jas liiedamas ir pajausdamas prisilietimą. Kartoja labiausiai pasisėkusius ir pritarimo sulaukusius judesius ir garsus, ima jais žaisti, manipuliuoti, turi savo mėgstamų pasikartojančių judesių ir garsų „repertuarą“, siekia socialinio atsako. Žaidimas – kaip aplinkos ir veikimo su aplinkos objektais tyrinėjimas Įvaldęs savo kūno judesius, vis plačiau juda erdvėje ir, žaisdamas su įvairiais objektais bei daiktais, drąsiai tyrinėja juos supančią aplinką. Veikia su daiktais mėgdžiodamas suaugusiųjų	Žaidimas – kaip savo kūno galimybių tyrinėjimas Kartu su suaugusiais žaislingai kuria bendravimo „kalbą“ ir išgyvena bendrumo jausmą. Geba laikytis žaidime prisiimto vaidmens, siekia tiksliai atlikti pasirinkto vaidmens funkcijas, turi mėgstamą vaidmenį. Nesunkiai geba laikytis siužetinio vaidmenų žaidimo taisyklių ir vaidmens funkcijų. Žaidime vartoja išplėstinę kalbą, pradeda žaisti vaizduotės žaidimus vien kalbėdamasis. Žaidimas – kaip aplinkos ir veikimo su aplinkos objektais tyrinėjimas Pradedama žaisti mokytojui su juo inicijuojant paprastą žaidimą, palaipsniui į jį įtraukiant daugiau žaidėjų ir pamažu perleidžiant žaidimo iniciatyvą patiems vaikams. Drauge su kitais tiksliai kuria

veiksmus, nukreiptus į socialinių sąveikų su kitais užmezgimą ir palaikymą. Džiaugiasi veiklos, į kurią yra įsitraukęs, procesu. Žaidimas – kaip savo patirčių ir socialinių santykių tyrinėjimas Pakartoja nepasisekusį veiksmą, jį keičia, kad pasiektų laukiamą rezultatą. Ieško suaugusiojo ar vyresnio vaiko pagalbos. Nebijo bandyti, pasirenka iš kelių suaugusiojo pasiūlytų sprendimo būdų. Stebi, kaip panašioje situacijoje elgiasi suaugusieji ar kiti vaikai ir išbando jų taikomus būdus. Žaisdamas atlieka įsivaizduojamus menamo veikėjo veiksmus. Žaidimas – kaip simbolių taisyklių tyrinėjimas, kūrimas ir laikymasis Stebi savo taikomų veiksmų pasekmes ir pasirenka tinkamus veiksmus problemai išspręsti.	žaidimo erdvę, Mėgsta žaisti netradicinėse erdvėse (kieme, gamtoje), išradingai jas pritaikydamas žaidimui. Žaidimas – kaip savo patirčių ir socialinių santykių tyrinėjimas Įgudęs žaisti režisūrinius žaidimus individualiai ir dviese, pereina prie siužetinių vaidmenų žaidimų. Prisiimdamas vaidmenis, kuria jiems pažįstamas kasdienės situacijas. Drauge su vaikais plėtoja, improvizuoja vis sudėtingesnius siužetinius vaidmenų žaidimus. Kuria išplėtotus naratyvinių žaidimų siužetus mėgstamų knygų, filmų ir vaizdo žaidimų pagrindu. Žaidimas – kaip simbolių taisyklių tyrinėjimas, kūrimas ir laikymasis Žaisdamas su kitais lanksčiai kaitalioja vaidmenis, kontroliuoja savo ir kitų veiksmus, sprendžia kylančius nesutarimus. Laikosi taisyklių, dalyvaudamas kolektyviniuose sportiniuose, didaktiniuose žaidimuose. Savarankiškai žaisdamas vis naujus žaidimus, sutelkia visus savo gebėjimus, atskleidžia savo pomėgius ir stiprybes.
Muzikos raiška Vertybinė nuostata: domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą. Esminiai gebėjimai: pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, išpūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Ankstyvasis muzikinis ugdymas(is) Intuityviai domisi, tyrinėja garsų pasaulį balsu, aplinkoje esančiais daiktais, instrumentais. Dairosi, ieškodamas garso šaltinio, reaguoja į garso aukščio skirtumus, trumpam sutelkia dėmesį į aplinkoje skambančią muziką, mimikas, judesius. Rodo susidomėjimą kitų kūryba ir norą veikti su kitais. Muzikos kalbos elementai Čiauška nereguliais ritmo dariniais, spontaniškai žaidžia balso intonacijomis, sutelkia dėmesį į muzikos ir aplinkos garsus, juos mėgdžioja. Vienas ir kartu su kitais dainuoja nesudėtingas daineles, jų tekstą interpretuoja kūno judesiais. Imituoja ritmo ir melodinius darinius, vis tiksliau išlaiko ritminį pulsą. Garsų pasaulio tyrinėjimas ir išbandymas balsu, instrumentais ir aplinkoje esančiais daiktais Apžiūrinėja, tyrinėja muzikos instrumentus, aplinkos daiktus, jais išgauna garsus.	Ankstyvasis muzikinis ugdymas(is) Aiškiai skiria kalbėjimą nuo dainavimo, tyrinėja savo balso galimybes, derina jį su kvėpavimu ir judesiais. Džiaugiasi menine veikla, noriai dainuoja, šoka. Vertina savo ir kitų kūrybinę veiklą, pasakydamas vieną kitą argumentą. Rodo pasitenkinimą bendra veikla ir kūryba, gėrasi savo ir kitų menine veikla. Muzikos kalbos elementai Individualiai ir su kitais dainuoja autorines, liaudies dainas. Dažniausiai intonuoja garso aukštį, pradeda valdyti kvėpavimą. Atsako dainuodamas aidu. Fiksuoja savo kūrybines idėjas grafiniais simboliais ar naudoja skaitmenines programas. Vartoja kai kurias suprantamas muzikines sąvokas, atranda muzikos kūrinių panašumus ir skirtumus. Išklaušęs muzikos kūrinių įvardina kuo jis įdomus, aptaria, kur ir kada girdi muziką savo aplinkoje. Garsų pasaulio tyrinėjimas ir išbandymas balsu, instrumentais ir aplinkoje esančiais daiktais Tyrinėja įvairesnius garso išgavimo būdus pasitelkdamas kūno perkusiją, gamtos medžiagas, muzikos instrumentus ir kitus daiktus. Žaisdamas,

Dėmesingai klauso trumpų muzikos kūrinių ir reaguoja judesiu, ritmiškai ploja, trepsi, pagroja mušamaisiais instrumentais. Ritmiškai linguoja, ploja, krato barškučius ir skambaliukus. Imituoja kai kuriuos pažįstamus melodinius ir ritminius darinius. Muzikos klausymo kultūra Gestais ir čiauškėjimu reaguoja į lopšines, žaidinimus su judesiais, ritminius ir melodinius darinius. Eksperimentuoja balsu: kuria ir rečituoja savitus žodžius; paskatintas kūnu išgauna garsus. Išlaiko dėmesį klausydamasis muzikos kūrinių, atpažįsta kai kurias anksčiau girdėtas melodijas ir klausytus kūrinius. Įvardija arba parodo, kad supranta kai kuriuos muzikos kontrastus. Muzikinę raišką naudoja kitoje veikloje. Noriai muzikuoja individualiai ir grupėje.	skiria, palygina muzikoje naudojamus kontrastus. Judesiu parodo ritmo ir melodijos ypatumus. Instrumentais ar kūno perkusija groja nustatytu pulsą, pakartoja trumpus ritminius bei melodinius darinius. Judesį derina su dainavimu, judesiais atliepia muzikos nuotaiką, tempą ir stilių. Muzikos klausymo kultūra Dėmesingai klausosi platesnio muzikinio repertuaro. Padedamas fiksuoja savo muzikines kūrybines idėjas grafiniais piešiniais. Teikia pirmenybę kai kuriems muzikos kūriniams, mėgaujasi muzikavimu, pradeda laikytis muzikos klausymo, dalyvavimo koncertuose, projektuose taisyklių. Dalinasi įspūdžiais, užduoda klausimus, aptaria koncertų atlikėjų ir klausytojų vaidmenis gyvai atliekant muziką. Atpažįsta meno paskirtis ir kontekstus, patirtus meno kūrinius susieja su savo asmenine raiška. Įprastus veikimo būdus papildo naujais netikėtais judesiais, garsais.
Šokio raiška Vertybinių nuostatų: domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą. Esminiai gebėjimai: pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tiksliai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Šokio kultūra Išgirdęs muziką instinktyviai laisvai juda: siūbuoja, tūpčioja, judesiu išreiškia savo emocijas. Pasirenka patinkančius judėjimo būdus; judesiu pradeda vaizduoti gyvūnus; stebi kitus ir pradeda šokti kartu su jais. Natūraliai ir džiaugsmingai šoka ir individualiai, ir drauge su kitais. Judesio elementai Atliepdamas muzikos ritmą ar tempą, spontaniškai improvizuoja rankų, kojų ir kitų kūno dalių judesiais. Mėgdžioja matytus ir patirtus žaidinimų judesius, atlieka ritmiškus, į šokį panašius judesius, derina dviejų natūralių judesių seką (bėga, sustoja; linguoja, mojuoja). Atlieka paprastus ratelius ir dainuojamuosius žaidimus, bandydamas nustatyta kryptimi koordinuotai judėti su kitais. Vienu metu judina kelias kūno dalis. Improvizuoja judesiais atliepdamas muzikos nuotaiką ir savybes, kuria, kurį laiką prisimena ir kartoja įvairias dviejų trijų judesių kombinacijas. Judesio tyrinėjimas Drąsiai tyrinėja erdvę, juda natūraliai ir spontaniškai, reaguoja į suaugusiojo judesius	Šokio kultūra Laikosi sutartų šokio kultūros taisyklių. Kalba apie savo ir kitų vaikų pasirodymą. Derina šokio kalbą su kitais raiškos būdais. Atpažįsta ir įvardija pagrindinius judėjimo būdus. Apibūdina savo atlikto šokio tempą, nuotaiką, charakteringus judesius, temą. Aiškina, kodėl kitų sukurti šokiai patiko, kuo jie įdomūs. Judesio elementai Juda rateliu dešinėn ar kairėn, pirmyn, atgal, įsivaizduojama linija. Šoka ritmiškai, reaguoja į muzikos pasikeitimus. Improvizuodamas panaudoja atrastus naujus judėjimo būdus; kuria ir prisimena savo sukurtą trijų keturių natūralių judesių seką šokį. Kuria šokio kompozicijas iš penkių šešių skambančiai muzikai tinkamų judesių, derindamas judesius stovint vietoje ir keičiant padėtį erdvėje. Šoka sudėtingesnius autorinius ir liaudies šokius bei ratelius. Improvizuodamas ir kurdamas kompozicijas perteikia temą, siužetą ar pasirinktą nuotaiką. Padedamas mokytojo grafiškai fiksuoja savo sukurtą šokio eigą. Judesio tyrinėjimas Tyrinėja šokio tempą, ritmą, judesių derinius, susieja spontaniškus judesius su šokio elementais.

ir bando juos imituoti. Tyrinėja judėjimo kryptis, atlieka skirtingų judesių stovėdamas vietoje, persikeldamas erdvėje; šoka naudodamas priemones. Tyrinėja ir atranda naujų judesių bei jų derinimo būdų. Judėdamas tyrinėja savo ir kitų vaikų asmenines erdves.	Bando išreikšti judėjimui būdingas savybes: tėkmę, erdvę, svorį, laiką. Tyrinėja ir atranda naujus judesių derinius, padedančius išreikšti judėjimui būdingas savybes; generuoja idėjas tolesniam kūrybos etapui, kaip judesiais galima pavaizduoti įvairias emocijas ir nuotaikas.
Dailės raiška Vertybinių nuostata: domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą. Esminiai gebėjimai: pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tiksliai išreiškia emocijas, išpūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti.	
Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Vizualaus pasaulio tyrinėjimas Emocingai reaguoja, ima, apžiūrinėja ir kitaip tyrinėja jam patrauklius kontrastingus, ryškius objektus, skirtingos faktūros paviršius. Vizualinės raiškos priemonių ir kuriamų vaizdų tyrinėjimas Norai čiumpa įvairias vizualinės raiškos priemones: rašiklius, dažus. Atkreipia dėmesį į pėdsakus, kuriuos palieka spontaniškai veikdamas su priemonėmis ir medžiagomis. Grafinė ir spalvinė raiška Žaidžia grafinės raiškos priemonėmis, išgaudamas skirtingus taškus, brūkšnius, linijas. Žaisdamas su erdvinėmis, grafinėmis priemonėmis tyrinėja ant skirtingų paviršių paliktus pėdsakus ar išgautus vaizdus, mėgaujasi skirtingais potyriais. Kuria statinius, keverzones ar „galvakojus“. Erdvinė raiška Grafinius ir erdvinius kūrinius palydi garsais, veiksmiais, sava kalba. Pradeda rinktis jam patrauklias raiškos priemones, medžiagas.	Vizualaus pasaulio tyrinėjimas Norai, drąsiai išbando naujas vizualinės raiškos priemones, medžiagas, jas tyrinėja. Grafiskai pavaizduoja skirtingas linijas dydžius ir formas. Pradeda kurti objektų vaizdus. Vizualinės raiškos priemonių ir kuriamų vaizdų tyrinėjimas Komentuoja grafinius ir erdvinius kūrinius, tai, ką sukūrė, papildoma pasakojimu. Turi savo mėgstamas priemones, spalvas. Tyrinėja skirtingų technikų naudojimo kūrybiniam darbui sukurti galimybes. Grafinė ir spalvinė raiška Pradeda planuoti kūrybinį procesą: pasirenka norimas priemones, medžiagas, numato proceso eigą. Piešia, tapo, modeliuoja, lipdo erdvinius kūrinius, jungia skirtingas formas į bendrą objektą. Išbando skaitmenines programėles kaip kūrybos įrankį. Pastebi ir komentuoja kitų kūrybą, vartoja dailės sąvokas. Grožisi savo ir kitų kūrinių. Erdvinė raiška Eksperimentuoja sudėtingesnėmis dailės technikomis, skaitmeninio piešimo ir kitomis kompiuterinėmis technologijomis. Kuria darbus, pasižyminčius fantastinėmis detalėmis, grafinais ženklais. Turi išankstinį kūrybinį sumanymą, nuosekliai bando jį įgyvendinti. Kuria bendrus dailės darbus. Komentuoja savo, kitų vaikų, menininkų darbus, vartodamas žinomas dailės sąvokas. Samprotauja apie dailės kūrinių paskirtį.
Teatro raiška Vertybinių nuostata: domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą. Esminiai gebėjimai: pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tiksliai išreiškia emocijas, išpūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti.	

Ugdymo(si) gairės	
Iki 3 m.	4–6 m.
Vaidybos tyrinėjimas Žaisdamas reiškia poreikius ir skirtingas nuotaikas, tyrinėja savo kūno ir balso galimybes. Išbando balso, kūno ir mimikos raiškas ir priemones, siekdamas emocinio poveikio aplinkiniams pasirenka pritarimo sulaukusias raiškas. Pastebi ir smalsiai, gyvai reaguoja į aplinkoje esančius pažįstamus ir naujus vizualinius ir garsinius stimulus. Improvizacinė vaidybos raiška Režisūrinių ir vaidmenų žaidimų metu atlikdamas pasirinktą vaidmenį pasitelkia kūno judesius, veido mimiką, balso intonacijas ir priemones. Išgauna, komponuoja patikusius garsus, judesius, veiksmus, objektus, atrasdamas naujus veikimo būdus. Teatro meno kultūra Teikia pirmenybę tam tikrai kūrybinei veiklai, ilgiau įsitraukdamas į tai, ką mėgsta. Perkuria patikusius garsus, judesius, veiksmus, vaizdus atrasdamas naujus derinius. Rodo susidomėjimą kitų kūryba ir norą veikti kartu su kitais.	Vaidybos tyrinėjimas Vaidmenų žaidimų metu tyrinėja pažįstamas socialines situacijas, girdėtų pasakų epizodus, sąmoningai pasirenka patrauklius vaidmenis. Tyrinėja pasirinkto personažo savybes, pasiūlo jų raiškos galimybes. Tyrinėja simbolinio personažo esmines savybes, emocijas ir jausmus, juos perteikia charakteringais kūno judesiais, veido išraiškomis, balso intonacijomis. Improvizacinė vaidybos raiška Režisūriniuose ir siužetiniuose vaidmenų žaidimuose pradeda kurti „dramatiškas situacijas. Kuria lėlių, šokio, dramos, operos „spektaklius“ drąsiai improvizuoja „bendraudamas“ su jų kuriamais veikėjais. Generuoja naujas idėjas, fantazuoja apie tai, ką nori sukurti. Teatro meno kultūra Dalinasi savo teatre patirtimi su kitais, apibūdina įsimintinus spektaklio epizodus. Dalinasi savo kūryba artimoje aplinkoje, pasakoja apie kūrybos procesą, paaiškina, kas jam svarbu ir įdomu, pasako, kam skirti jo paties ir kitų žmonių kūrybos rezultatai.
Ugdymo(si) kontekstai: Universalaus dizaino mokymuisi. Kiekvieną vaiką įsitraukti skatina mokytojo pasiūlytų priemonių ir veikimo būdų sukurtos asmeninio pasirinkimo galimybės. Žaismės. Siekiama paskatinti vaikus žaismingai reikšti savo emocines patirtis ir įspūdžius kuriant ir įvaldant įvairias žaidimo formas ir būdus. Priimamos „neteisingos“ jų teorijos apie pasaulį, įkvepainčios pratęsti „tiesos“ paieškas. Kūrybinių dialogų. Kuriama vaizduotė, smalsumą, nuostabą kelianti aplinka, akcentuojanti patį kūrybos procesą. Vaikai išgyvena netikėtumą, kūrybos džiaugsmą ir pasididžiavimą įveikus kūrybinius iššūkius. tuo pačiu metu dalyvaujant tiek vaikų subkultūros, tiek artimiausios ir tolimesnės kultūrų kūrime. Per patirtines kultūrines veiklas vaikai išbando kūrėjo, atlikėjo, kultūros stebėtojo ir vartotojo vaidmenis. Mokytojo vaidmuo ir ugdymo(si) strategijos: mokytojas palaiko vaikų kūrybinį procesą, sudaro sąlygas vaikui laisvai, spontaniškai veikti. Mokytojo pastebėjimas ir pozityvus reagavimas į vaiko pastangas ir autentišką raišką skatina vaiką tęsti kūrybinį procesą ir siekti įgyvendinti savo idėjas. Gilėjantis supratimas – jautrus, palaikantis, susidomėjimą išreiškiantis mokytojo grįžtamasis ryšys padeda vaikui pajusti, patirti, atliepti, vertinti ir reflektuoti meninę raišką, džiaugtis savo ir kitų kūryba. Padeda vaikams įsitraukti į gilesnius tyrinėjimus, geriau suprantant muzikos, šokio, teatro ir vizualaus meno estetikos ypatumus ir vertingumą. Ugdymo(si) būdai: imitaciniai bei muzikiniai žaidimai, eksperimentavimas su daiktais, komponavimas ir modeliavimas su skirtingomis medžiagomis, menu kalbų supratimas, jų aptarimas ir pasirinkimas (pvz., edukacinės išvykos į Lėlių teatrą, bendruomenės šventės, projektai).	

Bendravimas ir bendradarbiavimas su šeima

Tėvai yra Įstaigos partneriai, dalyvaujantys tiesioginiame ugdymo(si) procese (šeimos nariai veda edukacijas grupėje, padeda pasirengti šventėms ir aktyviai dalyvauja jose), planavime,

kultūriniame, socialiniame gyvenime. Aptariami ir suderinami tėvų ir mokytojų vaikų ugdymosi lūkesčiai, perspektyvos. Bendradarbiavimas grindžiamas pozityviomis nuostatomis: tarpusavio pasitikėjimu ir konfidencialumu, išiklausymu į vienas kito poreikius ir interesus, pagarba šeimos vaidmeniui ugdant vaiką. Nuolat tariamasi individualiai dėl kiekvieno vaiko ugdymosi poreikių, kylančių problemų sprendimo, veiksmingų ugdymo metodų taikymo, pažangos siekimo.

Parama vaikų ugdymui(si), mokytojams ir šeimoms

Įstaigoje veikia Vaiko gerovės komisija (toliau vadinama Komisija). Pagrindinis Komisijos veiklos tikslas – užtikrinti saugią, jaukią, darnią aplinką grupėje. Jeigu vaikui iškilo ugdymosi problemos, tėvai pirmiausia jas aptaria su ikimokyklinio ugdymo mokytojais. Jeigu problemai spręsti prireikia specialistų pagalbos, pasitelkiama Komisija. Komisija vertina vaikų specialiuosius ugdymosi poreikius, teikia rekomendacijas tėvams, mokytojams, administracijai dėl ugdymosi aplinkos, Programos pritaikymo, specialistų pagalbos, siekdama sudaryti optimalias ugdymosi sąlygas. Teikiama individuali korekcinė pagalba vaikams. Į ugdomąjį turinį integruojama socialinių emocinių įgūdžių ugdymo programa „Siautukai“.

Kartą per mėnesį Įstaigoje lankosi visuomenės sveikatos specialistas, kuris organizuoja veiklas vaikams, diskusijas, akcijas, paskaitas bendruomenei, skirtas sveikatos stiprinimui ir išsaugojimui, traumų prevencijai bei viešina informaciją apie sveikatos stiprinimą ir saugojimą Įstaigos Facebook profilyje.

V SKYRIUS

VAIKŲ UGDYMO SI PAŽANGA, UGDYMO SI TĖSTINUMAS

Vaikų pasiekimų dokumentavimas ir pažangos stebėsenos sistema. Vaiko ugdymosi pasiekimai – tai žinios ir supratimas, gebėjimai, vertybinės nuostatos, kurie įgyjami vaikui dalyvaujant įvairiose ugdymosi aplinkose. Vaikų pažangos stebėseną – nuolatinis informacijos apie vaiką, jo ugdymo(si) pasiekimus bei daromą pažangą kaupimas, interpretavimas ir apibendrinimas. Vaikų ugdymo pažanga – pasiekimų ūgtelėjimas per tam tikrą laiką. Vaikų pasiekimų įrodymų dokumentavimas, kaupimas padeda siekti ugdymo ir ugdymo(si) kokybės, todėl vaikas yra nuolat stebimas ir informacija kaupiama visus metus.

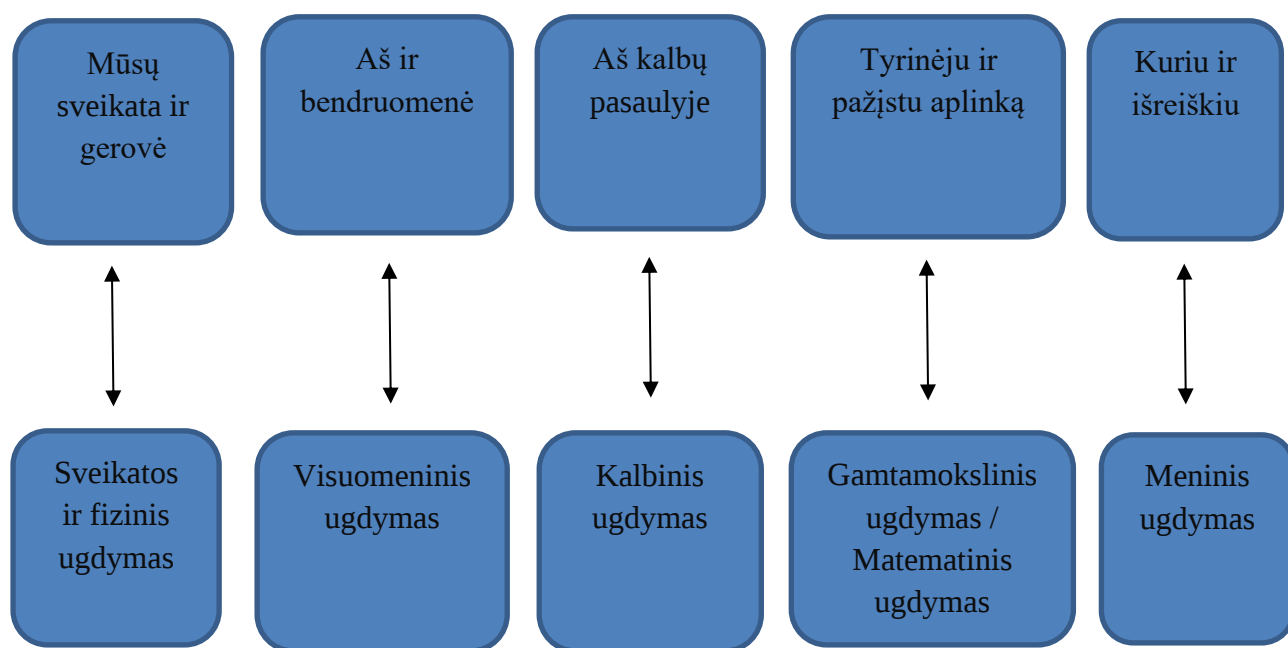
Susitarimai dėl vaikų ugdymosi pasiekimų dokumentavimo ir jų pažangos stebėsenos. Vaikų pažanga ir pasiekimai vertinami vadovaujantis „Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu“. Vaikų pasiekimų dokumentavimas atliekamas elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“ pagal 18 ugdymosi sričių, kurios apima visus svarbiausius vaiko iki šešerių metų pasiekimus. Atliekamas **diagnostinis vertinimas** – skirtas vaikui pažinti ir tolesniam ugdymuisi numatyti (iki spalio 1 d.). **Formuojamasis vertinimas** – kasdienis sąveika paremtas vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimas, siekiant suprasti ir nustatyti vaiko ugdymosi poreikius. **Apibendrinamuoju** vertinimu siekiama nustatyti, ką vaikas moka praėjus tam tikram laiko tarpui (iki gegužės 25 d.).

Informacija apie vaiko pasiekimus stebima ir fiksuojama nuolat, kasdieninėse buities, žaidimų ir patirtinių veiklų metu. Vaikų pasiekimų įrodymai užfiksuojami savaitės veiklos plano refleksijoje, jų pažangą ir pasiekimus vertina mokytojai, specialistai, tėvai. Vertinimo medžiaga fiksuojama ir kaupiama skaitmeninėje laikmenoje arba Vaiko aplanke. Į aplanką dedami vaiko pažangą įrodantys dokumentai: kūrybiniai darbai, žodiniai samprotavimai, mokytojų ar kitų ugdytojų atsiliepimai apie vaiko daromą pažangą.

Vaikai patys mokosi įsivertinti savo veiklos patirtis ir rezultatus, pvz., „šviesoforas“,

simboliai – ????. Tėvai sistemingai informuojami apie vaiko daromą pažangą ir pasiekimus, jų ugdymosi stiprybes bei mažiau išplėtotus gebėjimus. Numatomi tolesni tobulėjimo žingsniai ir tikslingai susitariama dėl vaiko sėkmingos ūgties. Vaikų ugdymosi pasiekimų stebėsenos, dokumentavimo ir surinktos informacijos naudojimo procesai vykdomi laikantis visų etikos reikalavimų.

Ugdymosi dermė ir tęstinumas. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo(si) tęstinumą užtikrina ikimokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamų ugdymo sričių ir priešmokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamų ugdymo sričių dermė, jas sudarančių pasiekimų grupės, pasiekimų turinys, jų augimo nuoseklumas.

2 pav. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo sričių dermė